Spremenimo odnos do vzgoje in izobraževanja

Stabilizacije brez kadrov ne bomo uresničili

V teh dneh v združenem delu pospešeno pripravljajo letne plane za prihodnje leto, čeprav brez nekaterih pomembnih kazalcev možnosti gospodarjenja. To se sicer dogaja že nekaj let, še dlje pa se dogaja, da gospodarstvo pri načrtovanju ne upošteva nekaterih znanih elementov ali pa jih v planih opredeljujejo z besedami, kot so: »Prizadevali si bomo.« Takšne opredelitve pa največkrat pomenijo toliko kot nič.

Med podobnimi opredelitvami elementov sta že dolgo vzgoja in izobraževanje. Opozarjanje šolnikov, da tako ne bomo mogli več dolgo, je postalo že navada, poleg tega pa so se menda tudi učitelji navadili na razmere, kakršne vladajo v šolstvu, te pa so vse prej kot dobre, čeprav o vzgoji in izobraževanju nekateri družbeni delavci še vedno govorijo, kot da se na tem področju cedita med in mleko. Verjetno pa ima naša družba veliko srečo, da so na šolah ljudje, ki jim nizki osebni dohodek, ki ga prejemajo za delo, ni edina nagrada. Nagrajevani so tudi z uspehom svojih učencev.

Ta nekoliko zagrenjeni uvodni komentar je nastal po seji združene delegacije za SIS v eni izmed šišenskih organizacij združenega dela. O vzgoji in izobraževanju so na tej seji veliko povedali, vse skupaj pa bi lahko strnili v en sam stavek: »Za vzgojo in izobraževanje dajemo še vedno preveč denarja, kajti gospodarstvo moramo razbremeniti.« Hkrati so na tej seji razpravljali tudi o uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in menili, da bodo morali v njihovi organizaciji zaposliti nekaj novih strokovnjakov z visoko izobrazbo, če naj uresničijo nekatere stabilizacijske načrte.

Skoraj neverjetno, kakšne nasprotujoče si izjave si nekateri privoščijo! Naš komentar k njihovemu stališču bi bil lahko obširen in temeljit, vendar je bilo o vzgoji in izobraževanju zapisanega že toliko, da bo tudi naslednje zadostovalo za razumevanje kratkovidnosti nekaterih najodgovornejših delavcev v združenem delu: marsikje v svetu že v osnovnih šolah uporabljajo in se učijo na računalnikih, pri nas pa sta še vedno najpogostejši učni pomagali svinčnik in papir. Dokler ne bomo spremenili odnosa do šolstva in se dogovorili o potrebnosti večjega vlaganja v to področje, bo pri tem, kljub vse večjim naporom posameznikov, tudi ostalo.

Vse bolj prevladuje mnenje, da nam dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ne bo uspelo uresničiti, če ne bomo imeli sposobnih kadrov in njihovega znanja, hkrati pa nekateri še vedno mislijo, da lahko strokovnjaka »ukradejo« v sosednji tovarni, s tem da mu ponudijo nekoliko večji osebni dohodek. O lastnem usposabljanju strokovnjakov pa je očitno vse manj razmišljanj, sicer ne bi bilo vse več diplomantov srednjih usmerjenih šol, ki čakajo na usmiljenje pred vrati organizacije združenega dela, da bi opravili pripravniško dobo in se usposobili za poklice ter kot strokovnjaki, ki jih navsezadnje gospodarstvo pred težavnimi nalogami še kako težko čaka.

Seveda razumemo, da je družba v težavah, da ob spreminjanju razmer nastajajo težave in da se odnosi le počasi spreminjajo. Toda, ali vzgoje in izobraževanja ne spreminjamo in ne »utrjujemo« že kar predolgo?

Brane Praznik

Edvin Ribič je pravi obrtnik

Znanje je najboljše orodje

Lepo je, če si v svojem poklicu zadovoljen — če pa lahko svoje znanje uporabiš na svojih strojih, je to še lepše. Tako bi lahko dejali za 45-letnega Edvina Ribiča iz Zgornjih Pirnič, ki je tretje leto samostojni obrtnik. Pred tem je delal v več delovnih organizacijah v vzdrževalnih obratih, ko pa je leta 1982 naredil napravo za injiciranje cementnega mleka (prednapeti beton) za SCZ, se je dokončno odločil. Lotil se je ostrenja mizarskega orodja, ob tem pa povezal z ZKZ Mozirje, oziroma Edigsom in v sodelovanju z njimi razvil celo paleto polnilcev. Naredil je vrsto črpalk za posebne (goste) tekočine ter pnevmatskih zapiralcev embalaže, ki jih v več delovnih organizacijah s pridom uporabljajo.

Največji uspeh pa je Edvin prav gotovo dosegel z rezalcem folij, ki ga je izdelal za proizvodnjo korekturnih folij za domače tržišče. To folijo smo doslej uvažali že razrezano, sedaj pa je v izdelavi vrsta strojev ter bo kmalu stekla domača proizvodnja in tudi razrez. Njegov rezalec folij pa je bil zanimiv tudi za nemškega kupca in preko njega tudi za Južno Ameriko, kjer ga že uporabljajo v proizvodnem procesu.

Edvin Ribič nerad govori o svojih uspehih. Pravi, da je zanj stroj zanimiv, dokler ni izdelan in preizkušen. Ne dela strojev za razstave, zanima ga le njihova uporabna vrednost. Za prijavljanje vseh teh številnih inovacij sploh nima časa, pa tudi pravega pomena ne vidi v tem. Svojih izdelkov ne ponuja, vsak stroj je unikat — obrtniško izdelan, zato se tudi Edvin ima za pravega obrtnika. Marsikatera delovna organizacija bi verjetno lahko s pridom uporabila njegove izdelke, predvsem polnilce, ki jih lahko prilagodi različnim pogojem, vendar ne vedo zanje, saj ne dela posebne reklame, niti jih ne ponuja...

Pri delu uporablja izključno domače materiale, saj pravi, da se vedno da kaj skombinirati, zamenjati, skratka dobiti doma.

Kaže pa, da bo črpalke moral delati bolj serijsko, saj je zanje vedno več zanimanja. Po malem že razmišlja o zaščiti svojih izdelkov, predvsem pa njegove misli uhajajo naprej. Poln je idej in snuje nove izboljšave, predvsem na svojem »področju«, saj pravi, da je tod še dovolj dela. Že samo dejstvo, da se njegova stroja »vrtita« v razvitejšem svetu, mu daje novega poleta.

Vsekakor lahko iz njegove skrbno urejene delavnice pričakujemo še novih dosežkov, morda bomo katerega od njegovih strojev videli tudi na kateri od razstav, saj to prav gotovo zasluži.

Rezalec korekturnih folij

Prvi sejem zbiralcev »pivskih pripomočkov«

Zbira podstavke — piva pa ne pije

(ro) Pivovarna Union je pripravila prvi sejem zbiralcev predmetov za pivo, izkoristili pa so ga tudi za dopolnitev zbirke, ki jo pripravljajo za prvi pivovarski muzej v Jugoslaviji. Podobnih sejmov-borz je v svetu veliko, največ v ZRN in na Češkoslovaškem, kjer tudi največ ljudi zbira predmete, povezane s pivom. Na prvem domačem sejmu smo videli, da takšno zbirateljstvo tudi pri nas ni redko, le da se domači zbiralci med seboj praktično ne poznajo.

V Pivovarni pravijo, da bo sejem postal tradicionalen, upajo pa tudi, da bodo prihodnji sejmi tudi z mednarodno udeležbo. Drugo leto bodo v Unionu odprli tudi muzej, kjer bodo poleg predmetov, povezanih s pivom, predstavili tudi orodja in proces proizvodnje in polnjenja piva skozi zgodovino.

Zbiralci na sejmu niso mogli pokazati vseh primerkov svojih velikih zbirk. Borivoj Repe iz Ljubljane zbira predvsem nalepke na steklenicah in v 20 letih je zbral 60.000 različnih nalepk za steklenice piva. Sodeluje z okoli sto podobnimi zbiralci iz sveta, pravi pa, da bi v tujini lahko zbirko prodal za 60.000 dolarjev. Matej Skobe že sedem let zbira podstavke za pivske kozarce. Posamezne primerke svoje zbirke je nehal šteti pred dvema letoma, ustavil pa se je pri številki 7028. Sedaj ima različnih podstavkov seveda še več, na sejem pa je prinesel okoli 1000 podstavkov, ki jih ima odveč. Pravi, da bi sedaj potreboval računalnik, da bi uredil zbirko, saj se je resnično težko znajti v množici raznobarvnih podstavkov različnih oblik in iz različnih dežel. Sicer pa piva v glavnem sploh ne pije.

Največ zanimanja na sejmu pa je vzbudil 98 let star vrček za pivo, ki ga je prinesel Ljubo Zajc. Naredili so ga v Heidelbergu ob 500. obletnici mesta, kljub starosti pa je še vedno izredno lepo ohranjen. Predstavniki Uniona so tudi pokazali zanimanje za vrček in ga končno kupili za šest zabojev piva in dva sodobna keramična vrčka.